

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

BEK nr 1622 af 15/12/2016 (Gældende)

Bekendtgørelse om uddannelsen til skibskok

Ministerium: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Journalnummer: Uddannelses- og Forskningsmin.,
Styrelsen for Videregående Uddannelser, j.nr. 16/021808

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 909 af 27/06/2017 - BEK nr 846 af 16/06/2023

Bekendtgørelse om uddannelsen til skibskok

I medfør af § 12, § 13, stk. 1, § 15, § 23, stk. 1, og § 24 i lov om maritime uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 660 af 16. maj 2015, som ændret ved lov nr. 411 af 11. maj 2016, fastsættes efter bemyndigelse:

Kapitel 1

Uddannelsens formål og varighed

§ 1. Formålet med skibskokkeuddannelsen er at kvalificere faglærte kokke til efter endt uddannelse selvstændigt at kunne indgå i besætningen som skibskok i handelsskibe.

Stk. 2. Den uddannede skal have viden, færdigheder og kompetencer som angivet i bilag 1.

Stk. 3. De uddannede skal opfylde STCW-konventionen i overensstemmelse med kvalifikationskrav m.v. herom, jf. bilag 3.

§ 2. Uddannelsens videngrundlag er erhvervs- og professionsbaseret.

Stk. 2. Erhvervs- og professionsbaseret indebærer, at uddannelsen er baseret på ny viden om centrale tendenser inden for det erhverv eller den profession, som uddannelsen retter sig mod.

§ 3. Uddannelsen til skibskok er normeret til 5 uger.

Stk. 2. Uddannelsen er opdelt i emner og består af

- 1) obligatoriske emner svarende til 1 uge og
- 2) praktik svarende til 4 uger.

Stk. 3. Ansøgt orlov accepteres, hvis den er begrundet i barsel, adoption, dokumenteret sygdom, militærtjeneste, FN-tjeneste eller lignende forhold.

Kapitel 2

Uddannelsens indhold og tilrettelæggelse

§ 4. Uddannelsen til skibskok skal udvikle kursUSDeltageren med fokus på viden om sikkerhed.

§ 5. Ny national og international viden og nye metoder integreres i undervisningen.

Stk. 2. Uddannelsen tilrettelægges, så der etableres sammenhæng mellem uddannelsens teori og kursUSDeltagerens praktiske erfaring.

Stk. 3. Varierende undervisningsformer skal understøtte elevens udvikling af selvstændighed og samarbejdsevner, refleksion og evne til at skabe faglig fornyelse.

§ 6. Uddannelsesinstitutionen er ansvarlig for gennemførelsen af uddannelsen i sin helhed, herunder for praktik samt eventuel udlagt undervisning.

Kapitel 3

Praktik

§ 7. Praktikken skal finde sted i et søgående handels- eller fiskeskib eller et skib tilhørende Søværnet der med hensyn til størrelse, driftsforhold, udstyr, bemanning samt besætningens erfaring og arbejdsbelastning kan fungere som et effektivt praktiksted til søs.

Stk. 2. Praktikken skal foregå under vejledning af en skibskok med et af Søfartsstyrelsen anerkendt sønæringsbevis og skal gennemføres i henhold til en af Styrelsen for Videregående Uddannelser godkendt uddannelsesbog.

Stk. 3. Det påhviler uddannelsesinstitutionen at bistå kursUSDeltageren med at finde egnet praktikplads med henblik på at sikre, at den krævede praktik kan gennemføres inden for den normerede tid.

Stk. 4. Praktik skal gennemføres i henhold til aftale mellem uddannelsesinstitutionen og praktikstedet. Uddannelsesinstitutionen skal indgå skriftlig aftale med praktikstedet om praktikforløb for kursustageren samt udføre vejledning af kursustageren såvel før som under praktikforløbet.

Stk. 5. Det påhviler uddannelsesinstitutionen at være praktikstedet behjælpelig med udformning af aftaler og administration i forbindelse med gennemførelse af praktik.

§ 8. Inden praktikken påbegyndes, skal kursustageren have gennemført uddannelse i søsikkerhed og arbejdssikkerhed til søs, jf. bilag 3, nr. 1 og 3.

§ 9. Praktikken udføres som lønnet praktik i et skib. Praktikken kan være ulønnet, hvis den gennemføres på et skib, som er registreret i udlandet, og hvis rederiet erklærer, at lønnede praktikophold ikke er sædvane i det pågældende land.

Kapitel 4

Adgang og optag

§ 10. Uddannelsesinstitutionen træffer afgørelse om optagelse af den enkelte ansøger efter regler fastsat i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. På uddannelsen kan optages ansøgere, der har gennemført en relevant erhvervsuddannelse, der kvalificerer til beskæftigelse som kok.

Stk. 3. Adgang til uddannelsen til skibskok forudsætter, at ansøgeren er i besiddelse af et gyldigt sundhedsbevis for søfarende og fiskere.

Individuel kompetencevurdering

§ 11. Uddannelsesinstitutionen skal foretage en individuel vurdering af en ansøgers kompetencer, jf. § 10, stk. 2, hvis ansøgeren søger optagelse på et andet grundlag end de fastsatte adgangskrav.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen foretager den individuelle vurdering af ansøgerens kompetencer på baggrund af de oplysninger, som fremgår af ansøgningen. Vurderingen skal bygges på oplysninger om ansøgers samlede viden, færdigheder og kompetencer uanset, hvor de er erhvervet. Skønnes ansøgeren efter vurderingen at have faglige kvalifikationer, der kan sidestilles med de fastsatte adgangskrav, og vurderer uddannelsesinstitutionen, at ansøgeren vil kunne gennemføre uddannelsen, meddeler uddannelsesinstitutionen ansøgeren tilladelse til at få vurderet sin ansøgning i forhold til optagelse.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan gøre tilladelse efter stk. 2 betinget af, at ansøgeren senest inden det tidspunkt, der er fastsat for studiestarten, består supplerende prøver for at dokumentere nødvendige kvalifikationer.

Kapitel 5

Prøver og eksamen

§ 12. For prøver og eksamen gælder reglerne i bekendtgørelse om prøver i de maritime uddannelser og bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen udsteder eksamensbevis, når eleven har gennemført uddannelsen til skibskok.

Kapitel 6

Underviseres kvalifikationer

§ 13. Underviserne skal samlet set have et kvalifikationsniveau, der ligger højere end afgangsniveauet for uddannelsen. Ved kvalifikationsniveau forstås ud over pædagogisk kompetence dokumenteret teoretisk, faglig og/eller professionsmæssig kompetence.

Stk. 2. Nye undervisere skal inden for de første 3 ansættelsesår gennemføre relevant pædagogisk voksenunderviseruddannelse svarende til 30 ECTS-point, der kan opnås ved en kombination af teoretisk undervisning og opfølgning på egen uddannelsesinstitution.

Kapitel 7

Merit, klage, forsøg og dispensation

§ 14. Beståede uddannelseselementer ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved andre uddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelsen.

Stk. 2. Kursusdeltageren har pligt til at oplyse om gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse og om beskæftigelse, der må antages at kunne give merit. Uddannelsesinstitutionen godkender i hvert enkelt tilfælde eller ved regler i studieordningen merit på baggrund af gennemførte uddannelseselementer og beskæftigelse, der står mål med fag, uddannelsesdele og praktikdele. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Stk. 3. Kursusdeltageren har ved forhåndsgodkendelse af studieophold i Danmark eller udlandet pligt til efter endt studieophold at dokumentere det godkendte studieopholds gennemførte uddannelseselementer. Kursusdeltageren skal i forbindelse med forhåndsgodkendelsen give samtykke til, at uddannelsesinstitutionen efter endt studieophold kan indhente de nødvendige oplysninger.

Stk. 4. Ved godkendelse efter stk. 2 og 3 anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse.

Stk. 5. Uddannelsesinstitutionen skal på sin hjemmeside offentliggøre en statistik over afgørelser om merit, herunder forhåndsmerit.

§ 15. Uddannelsesinstitutionens afgørelser om merit kan indbringes for Kvalifikationsnævnet.

§ 16. Uddannelsesinstitutionernes afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse kan indbringes for Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når klagen vedrører retlige spørgsmål.

Stk. 2. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen, som videresender klagen til Styrelsen for Forskning og Uddannelse ledsaget af en udtalelse. Uddannelsesinstitutionen skal give klageren lejlighed til inden for en frist på mindst 1 uge at kommentere udtalelsen. Eventuelle kommentarer fra klageren skal medsendes til styrelsen.

Stk. 3. Fristen for at indgive klage efter stk. 1 er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

§ 17. Styrelsen for Forskning og Uddannelse kan tillade fravigelse af bekendtgørelsen som led i forsøg. Samtidig fastsættes forsøgets varighed og rapporteringsform.

Stk. 2. Styrelsen for Forskning og Uddannelse kan dispensere fra bekendtgørelsen, når det findes begrundet i særlige forhold.

Kapitel 8

Ikrafttrædelse

§ 18. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2017.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 9 om løn under praktik gælder praktikaftaler, der indgås efter 1. januar 2017.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 400 af 16. april 2013 om uddannelsen til skibskok ophæves.

Styrelsen for Videregående Uddannelser, den 15. december 2016

NILS AGERHUS

/ Pia Valentin Mortensen

Mål for læringsudbyttet omfatter den viden, de færdigheder og kompetencer, som en skibskok skal opnå i uddannelsen

Læringsmål for viden er, at skibskokken har

- 1) viden om skibsbesætninger, deres sammensætning og arbejdsområder,
- 2) viden om skibskokkens pligter og rettigheder i henhold til sømandsloven,
- 3) viden om dokumenter, som er vigtige/nødvendige for udmønstring og tjeneste om bord,
- 4) viden om sikkerhedsorganisationen om bord,
- 5) kendskab til sundhedsforhold til søs,
- 6) kendskab til udsætning af redningsmidler,
- 7) kendskab til brand og slukningsteori og
- 8) kendskab til forebyggelse af brand om bord.

Læringsmål for færdigheder er, at skibskokken kan

- 1) slukke forskellige typer mindre brande ved anvendelse af almindeligt forekommende transportable slukkere og brandtæppe, herunder slukning af brand i frituregryde og kip-steger,
- 2) kan anvende normalt ombordværende søredningsudstyr og
- 3) er i stand til at udføre arbejdet om bord på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde.

Læringsmål for kompetencer er, at skibskokken kan

- 1) deltage i sikkerhedsarbejdet om bord på et handelsskib,
- 2) medvirke ved anvendelsen af forskellige metoder og værktøjer til systematisk arbejdsmiljøarbejde,
- 3) identificere risikozoner under arbejdsprocesserne og
- 4) udøve en bevidst ansvarlig adfærd og omgang med brandfarlige stoffer og materialer og gennemføre brandforebyggende foranstaltninger.

Beskrivelse af indholdet i skibskokkeuddannelsen

OBLIGATORISKE EMNER

Fagemne: Søsikkerhed samt kendskab til maritim sikring

Kursusdeltageren skal gennem undervisningen i søsikkerhed opnå teoretiske og praktiske kvalifikationer, således at vedkommende kan deltage i sikkerhedsarbejdet om bord.

Prøvekrav: Intern prøve.

Centrale temaer:

- 1. Redningsmidler og -udstyr** – korrekt anvendelse af personlige redningsmidler, udsætning af redningsbåd og –flåde, samt mand-over-bord både, anvendelse af redningskrans, færdigheder i at bringe en kæntret flåde på ret køl.
- 2. Sikkerhedsruller** – alarmsignaler.
- 3. Nødsignalmateriel** – nødradioer og EPIRB og SART, nødbøjer samt anvendelse af pyroteknisk nødsignalmateriel og GMDSS-systemet.
- 4. Kendskab til maritimt sikringsberedskab** – jf. Søfartsstyrelsens kvalifikationskrav, kendskab til forhold under tilfangetagelse og eftervirkningerne heraf.

Fagemne: Brandbekæmpelse

Kursusdeltageren skal gennem undervisningen opnå kendskab til forebyggelse og bekæmpelse af brand om bord, således at vedkommende opnår ansvarlig adfærd og omgang med brandfarlige stoffer og materialer og er klar over betydningen af brandforebyggende foranstaltninger om bord. Endelig skal kursusdeltageren kunne anvende transportable brandslukkere, have kendskab til brandslukningsudstyr på skibe samt opnå forståelse for skibes brandruller.

Prøvekrav: Intern prøve.

Centrale temaer:

- 1. Forebyggelse af brand og brandslukning i skibe** – egnede transportable brandslukkere til slukning af forskellige former for brande og deres risici, varslings- og brandslukningsanlæg på skibe.
- 2. Forholdsregler, brandsikring og brandruller** – forholdsregler ved opdagelse af brand, adfærd ved undvigelse af brandområde, brandsikring i forbindelse med arbejdet i kabyssen, formålet med brandruller og retningslinjer for evakuering i forbindelse med brand.
- 3. Evakuering** – kendskab til evakuering i forbindelse med brand.

Fagemne: Arbejds miljø, ergonomi og førstehjælp

Kursusdeltageren skal gennem undervisningen opnå kvalifikationer omkring sikkerhedsrisici, således at vedkommende er i stand til at udføre arbejdet om bord på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, samt have fået opbygget viden om arbejdsmiljø og –sikkerhed, så vedkommende er blevet bevidst om et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

Endvidere skal kursUSDeltageren gennem undervisningen opnå kendskab til, hvilke fysiske faktorer der påvirker kroppen under arbejdet, således at vedkommende kan medvirke til at forebygge arbejds-skader ved at anvende hensigtsmæssige arbejdsstillinger og bevægelser.

Endelig skal kursUSDeltageren gennem undervisningen i førstehjælp, i henhold til Dansk Førstehjælpsråds retningslinjer, opnå kvalifikation til at yde livreddende førstehjælp ved forekommende ulykker og pludselige sygdomme på en sådan måde, at syge eller tilskadekomne holdes i live/genoplives indtil mere kvalificeret hjælp når frem.

Prøvekrav: Intern prøve i maritim førstehjælp.

Centrale temaer:

- 1. Relevante regler samt forebyggende sikkerhedsarbejde** – love og regler af betydning for egen og andres sikkerhed, metoder til forebyggelse af ulykker om bord, arten og anvendelse af personlige værnemidler.
- 2. Arbejdsmiljø om bord** – korrekt løfteteknik, metoder og værktøjer til systematisk arbejdsmiljøarbejde, herunder arbejdspladsvurdering (APV).
- 3. Ergonomi** – forskellige arbejdsstillingers belastning af kroppen, hensigtsmæssig løfte-, bære-, skubbe-, og træketeknikker, relevante hjælpemidler i forskellige situationer i forhold til skibets indretning og arbejdets organisering.

PRAKTIK TIL SØS

Praktiktiden skal være målrettet og følge en af Styrelsen for Videregående Uddannelser godkendt uddannelsesbog indeholdende grundlaget for praktiktiden til søs. Uddannelsesbogen skal føres efter de retningslinjer, der er beskrevet i selve bogen.

Prøvekrav: Uddannelsen afsluttes med, at skibsføreren og den skibskok, der har været ansvarlig for oplæringen, attesterer en erklæring i uddannelsesbogen om deltagerens opfyldelse af de beskrevne elementer.

Elementer i praktiktiden:

Hovmesterens/skibskokkens ansvarsområder og pligter, arbejdssikkerhed, administrative opgaver, herunder proviantering, kostregnskab, told- og havnepapirer, afløserregnskab m.m., indkøb af proviant/stores/bonded stores, brødbagning, udskæring af kød, særlige forhold vedrørende køleteknik og opbevaring af proviant, kabyshygiejne og rengøring, ISM-systemet.

Oversigt over kvalifikationskrav m.v., en skibskok skal opfylde

- 1) Grundlæggende søsikkerhed, jf. STCW-kodens sektion A-VI/1, paragraf 2.1.1.1,
- 2) førstehjælp, jf. STCW-kodens sektion A-VI/1, paragraf 2.1.1.3,
- 3) arbejdssikkerhed/arbejds miljø til søs, jf. STCW-kodens sektion A-VI/1, paragraf 2.1.1.4, og
- 4) sikringsberedskab, jf. STCW-kodens sektion A-VI/6, paragraf 4.